

Hvordan gjøre språkmiljøet best mulig for et barn som stammer

- råd som indirekte kan endre barnets taleflyt i positiv grad:

- Se på barnet når det snakker og gi det oppmerksomhet når dere snakker sammen.
  - o Det er **viktigere hva** barnet sier **enn hvordan** det blir sagt.
  - o Hvis du er veldig opptatt slik at du ikke kan gi full oppmerksomhet, så fortell at du vil **lytte** når du er ferdig med det du holder på med. Pass på at du holder dette løftet. Dette viser at det barnet sier er interessant.
  - o Lytt godt til det barnet har å si, ikke lat som du lytter. Dette merker barnet godt.

- Gjengi setningen dersom barnet strever mye med å si ord. Ved å gjøre det fokuserer dere mer på innholdet enn på hvordan det blir sagt.

- Det er enklere å snakke når en ikke blir avbrutt. Snakk etter tur og lytt til hva den andre sier.
  - o La barnet snakke ferdig og bruke den tiden han/hun behøver uten å bli avbrutt.

- Når barnet stammer, er det viktig at han/hun ikke blir bedt om å finne andre ord eller en annen måte å si setningen på.

- Ha **samme væremåte** enten barnet stammer eller ikke.

- Forsøk å **redusere taletempoet**.
  - o Det er mer effektivt at voksne setter ned sitt eget taletempo enn å fortelle barnet at det skal snakke langsommere.
  - o Langsamt taletempo kan oppnås ved å bruke
    - korte ord
    - korte setninger
    - flere pauser i setningen
    - mindre avansert språk.

- Bruk 10-15 minutter med barnet hver dag der du gir barnet din fulle oppmerksomhet. I denne stunden gir du barnet oppmerksomhet og tid på barnets egne premisser. Ta deg tid til å lytte til det barnet forteller, ha fokus på å **være rolig, naturlig** og ha **øyekontakt** med barnet. Dere kan snakke rolig sammen, lese i en bok eller se på bilder, spille et spill eller leke sammen.
- Når barnet er inne i en god periode bør en oppmuntre til tale
- Når barnet er inne i en dårlig periode bør en dempe forventningene til barnet.
  - o Begrense ”kravene” for samtale. Lek sammen med barnet i aktiviteter som stiller få krav til kommunikasjon. Eks lego, puslespill.
  - o I stedet for å si ”nå må du huske å takke for maten”, kan en heller si ”å, så bra at du takket for maten” når barnet faktisk sier det.
- Gi barnet gode mestringsopplevelser og styrket selvfølelse ved å rose barnet på andre områder enn taleflyten. Ros på en konstruktiv måte der du beskriver handlingen og legger til hva du likte med det. Eks: «Så fint at du la alle lekene i kasse, det var veldig hjelpsomt av deg», eller «jeg likte veldig godt den blåfargen du brukte på tegningen din».
- La barnet forstå at du aksepterer det som det er. Den viktigste hjelpen for barnet er støtten din, enten det stammer eller ikke.

Tenk over:

- I hvilke situasjoner stammer barnet mindre/mer?
  - o Hvordan forholder dere dere til stammingen da? Hva gjør dere bra/hva bør dere endre?
  - o Hvilke råd kan dere bruke når barnet stammer mer?
- Hvilke indirekte råd er dere allerede gode på?
- Hvilke indirekte råd bør dere sette større fokus på?
- Hvilke indirekte råd vil gagne barnet ditt best? Ikke alle rådene vil nødvendigvis passe for barnet ditt, og dere.